

Ոսկան Մխիթարեան , Լոս Անճելըս, 25 Յուլիս 2016

Աւա՛ղ... հայաթափումը կը շարունակուի ահագանգային համեմատութեամբ: Քննադատական չէ մեր մօտեցումը, այլ ափսոսանքի եւ ցաւի խոր արտայայտութիւն: Միջին Արեւելքի եւ մասնաւորաբար Սուրիոյ հայութիւնը վերականգնելու ձգտող բոլոր աշխատանքներն ալ մինչեւ այսօր ապարդիւն մնացին, հակառակ բեմերէն եւ խորաններէն կատարուած բարձրադաղակ յայտարարութիւններուն:

Օրերու թաւալումին հետ աւելի պարզ եւ յստակ դարձաւ որ Սուրիոյ հայութիւնը կը դիմագրաւէ նաեւ արտաքին վտանգներ: Արեւմուտքի գերպետութիւններու քաղաքական խաղադաշտին մէջ կարելի չէ մոռնալ թրքական եւ ատրպէյճանական հակահայ քարոզչութիւնն ու գործօնը, փանթօրանիզմի երագին վերյայտնումը: Եւրոպական եւ արաբական լրատուական աղբիւրներ կը ներկայացնեն փաստացի լուրեր` թէ ընդդիմադիր ոյժերու մէջ կը գտնուին թուրք եւ ատրպէյճանցի զինեալներ:

Ոսկան Մխիթարեան , Լոս Անճելըս, 25 Յուլիս 2016

Աւա՛ղ... հայաթափումը կը շարունակուի ահագանգային համեմատութեամբ: Քննադատական չէ մեր մօտեցումը, այլ ափսոսանքի եւ ցաւի խոր արտայայտութիւն: Միջին Արեւելքի եւ մասնաւորաբար Սուրիոյ հայութիւնը վերականգնելու ձգտող բոլոր աշխատանքներն ալ մինչեւ այսօր ապարդիւն մնացին, հակառակ բեմերէն եւ խորաններէն կատարուած բարձրադաղակ յայտարարութիւններուն:

քրիստոնեաներ:

Նմանօրինակ յայտարարութիւններ պատճառ պիտի դառնան որ, մասնաւորաբար ներկայ անապահով իրավիճակին եւ տնտեսական ծանր պայմաններու հետեւանքով, բազմաթիւ սուրիահայեր պատրաստուին վերջնականապէս լքելու իրենց ծննդավայրը եւ ովկիանոսներ անդին հաստատուին Աւստրալիա, այնտեղ որոնելու իրենց բախտն ու ապագան: Նոյնն է պարագան դէպի Գանատա կամ Միացեալ Նահանգներ գաղթողներուն: Կրնա՞ք երեւակայել որ ովկիանոսներ անդին, --կամ այս կողմ,-- ապրող ներկայ եւ գալիք սերունդները, մօտիկ կամ հեռաւոր ապագային, երբ Թուրքիոյ քաղաքական ներքին խմորումներու առիթով եւ քաղաքացիական պատերազմներու հետեւանքով, --որոնց ոտնաձայնը կը լսենք,-- մեզի տրուելիք հայրենադարձութեան նորագոյն պայմանները օգտագործելով պիտի հաւաքեն իրենց «ունեցածն ու չունեցածը» եւ վերադառնան Արեւմտահայաստան կամ Կիլիկիա: **Եթէ այս ապագայի տեսիլքով պիտի չառաջնորդուինք, ի՞նչ իմաստ ունին մեր Հայ Դատի հետապնդումները...**

Հայապահպանման մեր բոլոր պայքարներուն մէջ երբեք չենք փափաքիր անտեսել Սփիւռքի Նախարարութեան «Արի Տուն» ծրագիրը եւ յատկապէս նորաստեղծ «Վերադարձ Հայաստան» հիմնադրամը, որուն գլխաւոր նպատակն է քաջալերել հայրենադարձութիւնը: Աշխատանքներ են, որոնք տակաւին իրենց նախնական քայլերուն մէջ չկրցան խանդավառութիւն ստեղծել սփիւռքահայութեան մէջ, որովհետեւ անոնց մեծագոյն տապարը գարնող տխուր իրականութիւնն է Հայաստանէն ահագանգային արտագաղթը:

Հայրենադարձութիւնը միայն քարոզախօսութեամբ չի՛ կրնար իրականանալ, յայտարարելով որ Հայաստանն է ապրելու յարմարագոյն եւ ճիշդ վայրը, հեռու այլասերման վտանգէն: Ինչպէս նախապէս ալ յայտարարած էինք մէկ այլ առիթով՝ «Արի Տուն» յայտարարողը՝ նաեւ տուն-տե՛ղ կը պատրաստէ: Անհրաժեշտ է նախ ստեղծել խոր համոզում եւ ի գործ դնել լիակատար աջակցութիւն, գաղթող հայրենակիցներուն համար պատրաստելով նպաստաւոր պայմաններ, եւ կեանքի ու գործի ապահովութիւն՝ գերծ ամէն տեսակի խտրականութենէ:

Բացք հայ մամուլի էջերը եւ հոն պիտի տեսնէք ներգաղթողներու գունագեղ, դառն, յուսահատական պատմութիւնները -- անբարեխիղճ վերաբերմունք, գողութիւն, խտրութիւն, կաշառակերութիւն, անտարբերութիւն, խաբէբայութիւն եւ մասամբք նոցին: Եւ երբեք զարմանալի չէ, որ ներգաղթողներուն մեծամասնութիւնը կը ցանկայ արտագաղթել օտար ափեր, նոյնիսկ վերադառնալ իր ծննդավայրը, ստոյգ գիտնալով որ այդտեղ իր կեանքը վտանգի տակ կրնայ ըլլալ: Կրնա՞ք երեւակայել թէ ի՞նչ ողբերգութիւն է այս հոգեվիճակը եւ ի՞նչ ձեւի անդրադարձ կրնայ ունենալ բոլոր անոնց վրայ որոնք կը մտածէին ներգաղթել Հայաստան:

Յաճախ մամուլի մէջ կը կարդանք եւ բեմերէն պաշտօնապէս կը լսենք, որ հայրենի կառավարութեան համար առաջնահերթ խնդիր է ներգաղթ իրականացնելը, որ մինչեւ այսօր կը մնայ լօգունգի եւ բաղձանքի սահմաններուն մէջ: Սփիւռքահայերուս համար ալ տակաւին յստակ չեղաւ թէ ներգաղթ կազմակերպելու ցանկութիւնը արդեօք հրապարակ նետուած է արտագաղթողներուն տեղը լեցնելու՞ համար, թէ՛ իսկապէս խոր հաւատքով եւ համոզումով

ազգահաւաքման մեծ աշխատանք կը տարուի հայրենիքը նոր աւիւնով եւ նոր ոյժերով զօրացնելու համար:

Ցաւով եւ ափսոսանքով կ'արձանագրենք այս տողերը, երբ կը տեսնենք որ այսօր իրենց զով սենեաներուն մէջ նստող «սուրիահայութեամբ մտահոգուած» մեր ազգային ղեկավարներն ու աւանդական կուսակցութիւնները միայն կը խօսին Հայ Դատի, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ դէմ պայքարելու մասին, մինչ անդին՝ սուրիահայը իր օրուան հացը հանելու եւ գոյութիւնը պահպանելու համար պայքար կը մղէ: Օրական հազիւ քանի մը ժամ ելեկտրականութիւն ստացող եւ գիշերը ռումբերու ձայներուն տակ գլուխը բարձին դնող սուրիահայը հազիւ իր կեանքի պայքարին մասին կրնայ մտածել, եւ ոչ թէ՛ ազգային դատի պայքարին:

Նոյնքան ցաւով եւ խոր ափսոսանքով կ'արձանագրենք այս տողերը երբ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան կայքէջին վրայ յաճախ կը կարդանք Արամ Ա. Կաթողիկոսի աժան եւ սին լօզունգները. «Սուրիոյ հայութեան վերականգնումը պէտք է շարունակուի հակառակ առկայ դժուարութեանց», կամ «Վերանորոգ հաւատքով ու նուիրումով Սուրիոյ հայութիւնը վերականգնելու ձգտող աշխատանքները շարունակելու հրամայականը»: Արդէն հինգերորդ տարին թեւակոխած է Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմը, եւ այդ տարիներուն ընթացքին՝ Բերիոյ Թեմին առաջնորդը, Շահան Արք. Սարգիսեան, ամենադաժան օրերուն իսկ գնաց Անթիլիաս, անձամբ փոխանցելու իր մեծաւորին՝ սուրիահայութեան տագնապներն ու մտահոգութիւնները: Սակայն եւ այնպէս Արամ Ա. Կաթողիկոս իր հանգստաւետ պայմաններէն դուրս գալով գէթ մէկ անգամ իսկ չայցելեց Հալէպ կամ այլուր՝ Սուրիոյ մէջ, որպէսզի գործնականապէս փաստեր թէ ինք իր ժողովուրդի կողքին է եւ կը տառապի անոնց ամենօրեայ տագնապներով:

Կրնա՞ք երեւակայել թէ ինչպիսի՛ գօտեպնդիչ ապրումներ պիտի ունենար սուրիահայութիւնը՝ երբ տեսներ իր հովուապետը՝ ֆիզիքապէս իր կողքին, եւ ինչպիսի՛ բարոյական ապտակ մը պիտի ըլլար իր այցելութիւնը՝ բոլոր մեր թշնամիներուն: Խօսքերը կը ցնդին՝ օդին մէջ արձակուած փամփուշտի նման. գործնական փա՛ստն է մնայուն:

Դժբախտաբար՝ արեւմտեան երկիրներու աշխարհիկ երեւնալու տեսչը, նաեւ իրենց քաղաքական հաշիւները, հետաքրքրութեան պակաս մը ստեղծած են Միջին Արեւելքի քրիստոնեաներուն նկատմամբ: Բայց պիտի դժուարանանք յայտարարելու այստեղ, թէ անոնք յատուկ քաղաքականութիւն մը կը վարեն Միջին Արեւելքը քրիստոնեաներէն դատարկելու միտող, ինչ որ գրեթէ անկարելի է:

Մեծ Եղեռնի օրերուն, թուրքի եաթաղանէն մազապուրծ ազատած եւ իրենց կամքէն անկախ՝ Սուրիա հասած գաղթական հայերը, սուրիական քաղաքացիութիւն ստանալէ ու Հայրենիք վերադառնալու յոյսը կորսնցնելէ ետք, Սուրիոյ հիւրընկալ հողին ամուր կառչելով իրենց կեանքին անբաժանելի մէկ մասնիկը դարձուցին սուրիական իրականութիւնը, թէեւ շատեր, --որոնց մէջ նաեւ մեր ընտանիքը,-- ժամանակի ընթացքին Լիբանան փոխադրուեցան: Եւ սակայն, հակառակ այս փաստացի իրողութեան, իրենց հեռաւոր հայրենիքին կարօտը իրենց էութեան մէջ ամուր պահեցին:

Այսօր նոր իրականութեան մը առջեւ կը գտնուինք: Ներգաղթելու հնարաւորութիւն ունեցողները

